878/11

Den 31. oktober 2011 blev i sag nr. 78.906:

xxxx xxxxxxxxxx xxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxx xxx
xxxx xxxxxx

mod

Topdanmark Forsikring A/S
Borupvang 4
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har livsforsikring i Topdanmark Forsikring A/S. Han klager ved sin advokat over selskabets afvisning af at yde helbredsbetingede ydelser efter den 1/7 2007.

Pr. 1/7 2007 overgik selskabet til at vurdere klagerens erhvervsevnetab på baggrund af hans generelle erhvervsevne. Selskabet finder det ikke godtgjort, at hans generelle erhvervsevne er nedsat med 2/3 eller mere efter dette tidspunkt.

Klageren er omfattet af en forsikring, der giver ret til helbredsbetingede ydelser ved 2/3 erhvervsevnetab.

Klageren er født i 1963 og er selvstændig landmand. Han blev fuldt sygemeldt i december 2005 pga. lungefunktionsnedsættelse.

I sin klage til nævnet har klagerens advokat bl.a. anført:

> "Jeg er af den opfattelse, at min klient også i perioden efter 1. juli 2007 opfylder betingelserne for præmiefritagelse og udbetaling af forsikringsydelser.
>
> Som dokumentation fremsender jeg kopi af Bevilling af løntilskud til fleksjob fra … Kommune. Af denne fremgår, at min klient har et ugentligt timetal på 12-15 timer, og at han indenfor dette timeantal har skånehensyn i form af ikke fysisk krævende arbejde, ikke elementer af stressende karakter og mulighed for at lægge sig når som helst.

Det fremgår endvidere, at kommunen yder løntilskud i form af 2/3. Min klient er selvstændig erhvervsdrivende som faglært landmand.

Jeg fremsender kopi af Opgørelse af landbrugsoverskud for perioden 2004-2008 udarbejdet af økonomikonsulent / revisor … Af denne fremgår tydeligt, at min klients helbredstilstand medfører, at han ikke længere er i stand til at opretholde en indtægt, som svarer til en normal indtægt for en person på samme alder med lignende uddannelse i samme egn.

Topdanmark Livsforsikring A/S har gjort gældende, at da der er tale om en invaliderente, der er tegnet før 2004, har det økonomiske erhvervsevnetab ingen betydning. Det stemmer imidlertid ikke overens med de forsikringsvilkår, som min klient har fået udleveret, jf. den fremsendte kopi.

Med hensyn til den lægelige vurdering af arbejdsevnen fremsender jeg kopi af speciallægeerklæring udarbejdet den 5. februar 2009 af professor, overlæge, dr. med. … Speciallægeerklæringen er udarbejdet på foranledning af Topdanmark Livsforsikring A/S.

Det fremgår af denne, at der har været en vedvarende nedsættelse af funktionsevnen på grund af åndenød, og at dette er tiltaget de seneste par år.

Det fremgår endvidere, at kommunen har vurderet, at min klient har et skånebehov, at han på grund af en svær luftvejsobstruktion har en varig lidelse. Egen læge har vurderet arbejdsevnen nedsat med 2/3, og der er fleksjob i eget erhverv.

Endvidere fremgår det, at den objektive undersøgelse viser tegn på **svær obstruktiv lungelidelse.**

Dette medfører, at professor, overlæge, dr. med. … konkluderer, *'at det drejer sig om en svær luftvejsobstruktion og en kronisk progredierende lidelse. Der er ingen mulighed for at forbedre lungefunktionsniveauet, og han er allerede så fysisk aktiv, som det er muligt, således at rehabiliteringstiltag ikke er egentlig relevante.'*

Professor, overlæge, dr. med. … er således enig i kommunens vurdering og egen læges vurdering, hvorefter arbejdsevnen er nedsat med 2/3, og der er meddelt fleksjob.

Topdanmark Livsforsikring A/S har som anført selv indhentet den pågældende speciallægeerklæring.

På trods af dette og på trods af det klare indhold i erklæringen skriver Topdanmark Livsforsikring A/S gentagne gange, at det er konstateret, at min klient har en *'middelsvær kronisk obstruktiv lungesygdom'.*

Det er ikke korrekt. Konklusionen er, at min klient har en **svær obstruktiv lungelidelse.** Endelig fremsendes kopi af Ressourceprofil udarbejdet af … Kommune.

Topdanmark Livsforsikring A/S har gjort gældende, at ressourceprofilen fra Jobcenter … er uden betydning for sagens vurdering, idet kommunen vurderer arbejdsevnen, og det relevante i forhold til forsikringsbetingelserne er erhvervsevnen.

En del af vurderingen af arbejdsevnen er imidlertid, om det er helbredet, der er en barriere for arbejdsevnen. Som det fremgår af ressourceprofilen, har min klient gode kompetencer inden-

for faglige og praktiske kompetencer, personlige kompetencer samt materielle forhold og netværk.

Hans eneste og store barriere er helbredet, der medfører, at han ikke har mulighed for at udnytte de andre kompetencer, idet han ikke kan klare hvilket som helst job.

Derfor har kommunens vurdering i denne sag betydning, idet det netop er vurderet, at det er helbredet, som er en stor barriere for, at de andre ressourcer kan udnyttes."

Ved brev af 18/10 2010 til nævnet har selskabet hertil bl.a. bemærket:

"Forsikringen er en Spar Top Kapital Pension med en tilknyttet invaliderente, der giver ret til udbetaling samt præmiefritagelse efter en 3 måneders karens' periode, hvis forsikrede har et erhvervsevnetab på 2/3 eller mere. Da forsikringen er tegnet før år 2004 skal kun det medicinske erhvervsevnetab være opfyldt.
…
[Klager] blev fuldt sygemeldt den 21. december 2005 pga. lungefunktionsnedsættelse.

Topdanmark bevilligede efter den 3 måneders karensperiode udbetaling af invaliderente samt præmiefritagelse fra den 1. april 2006, da [klager] efter Topdanmarks vurdering havde et konkret erhvervsevnetab på mere end 2/3.
…
På baggrund af de modtagne oplysninger, herunder specielt speciallægeerklæringen fra professor og overlæge …, vurderede Topdanmarks lægekonsulent, at tilstanden var stationær i juni 2007. Topdanmark vurderede herefter [klagers] generelle erhvervsevnetab til højst 50%, og at [klager] med de rette skånehensyn rettet mod fysisk belastende arbejde ville kunne varetage et arbejde af eksempelvis administrativ karakter.

I brev af den 19. juni 2007 meddelte Topdanmark [klager], at han ikke ville være berettiget til udbetaling efter den 1. juli 2007, da Topdanmark bl.a. vurderede, at [klager] ville kunne klare et ikke fysisk krævende arbejde, hvor der ikke var stressende arbejdsforhold. **(bilag …)**

Den 12. juli 2007 modtog Topdanmark henvendelse fra [klagers] repræsentant … **(bilag 7)**

Topdanmark besvarede henvendelsen fra [klagers repræsentant] i brev af den 6. august 2007, og meddelte at det stadig var Topdanmarks opfattelse, at [klager] med de rette skånehensyn ville kunne vende tilbage til arbejdsmarkedet og arbejde i en grad, der gjorde, at han ikke havde et generelt erhvervsevnetab på mindst 2/3. **(bilag …)**.

I brev fra Landboforeningernes Socialkonsulent i … af den 30. april 2008 klagede de som repræsentant for [klager] til Topdanmark, da der efter deres opfattelse var sket en forværring af [klagers] helbredstilstand. **(bilag …)**

Den 17. juni 2008 modtog vi yderligere oplysninger vedr. [Klager]; denne gang fra Jobcenter … **(bilag …),** der indeholdt:

Fleksjobaftale, hvoraf der fremgår en ugentlig arbejdstid på 37 timer om ugen og under særlige aftaler for ansættelsen er der aftalt særlige vilkår i form af: ikke fysisk krævende arbejde, ikke elementer af stressende karakter og mulighed for at lægge sig når som helst.
…
Konklusion

[Klager] ønsker fortsat udbetaling af invaliderente samt præmiefritagelse efter den 1. juli 2007.

Topdanmark har afvist dette, idet vi ikke mener, at [klagers] erhvervsevne er nedsat med minimum 2/3, som er betingelsen for udbetaling samt præmiefritagelse.

Det fremgår af forsikringsbetingelserne **(bilag 1…** punkt 8 afsnit B nr. 2, at:

'Fastsættelsen af graden af erhvervsudygtighed sker på grundlag en lægelig vurdering og oplysninger om, hvad forsikrede er i stand til at tjene, når erhvervsudygtigheden tages i betragtning. Bedømmelse af indtægtsmulighederne sker under hensyntagen til forsikrede nuværende helbredstilstand, uddannelse og de funktioner der indgik i forsikrede tidligere virksomhed, idet arbejdsmulighederne skal bedømmes både inden for forsikredes eget fag, tidligere arbejdsområde og inden for beslægtede eller egnede erhverv. Bedømmelsen er med andre ord ikke begrænset til forsikrede hidtidige beskæftigelse. Herefter sker fastsættelsen af graden af erhvervsudygtighed ved en sammenligning af indtægtsmulighederne med en normal arbejdsindtægt for en person på samme alder med lignende uddannelse i samme egn.'

Da [klager] tegnede invaliderenten før 2004, stiller vi imidlertid kun krav om, at [klager] skal have et medicinsk erhvervsevnetab på 2/3, hvorimod det gælder for invaliderenter tegnet efter 2004, at forsikrede både skal have et medicinsk og økonomisk erhvervsevnetab på 2/3.

Det økonomiske erhvervsevnetab skal ikke beregnes, da det økonomiske erhvervsevnetab pr. definition anses som opfyldt på baggrund af fleksjobdommen U.2004.374H **(bilag …),** hvor det blev slået fast, at selskaberne ikke måtte medregne det offentlige tilskud til fleksjoblønnen, når det skal beregnes, hvad den forsikrede tjener. Da invaliderenten er etableret før den 1. januar 2004, er der således tale om en ren medicinsk vurdering.

Det er Topdanmarks vurdering, at [klagers] erhvervsevne ikke er nedsat med mindst 2/3 som er en betingelse for udbetaling fra forsikringen. [Klager] har en middelsvær/svær kronisk obstruktiv lungesygdom, der giver ham problemer med forpustethed ved relativ beskeden fysisk anstrengelse. I forhold til [klagers] arbejde som landmand udgør hans lungesygdom en stor forhindring. Af **bilag …**fremgår det, at han grundet sygdommen blandt andet er forhindret i at arbejde i stald eller udføre mark- eller havearbejde. I den indhentede ressourceprofil fra … Kommune **(bilag …)** fremgår det også, at [klager];

- har problemer med at arbejde i blæsevejr, støv og tåge.
- ikke kan klare tunge løft og træk.

[Klager] har dog en masse gøremål han stadig kan passe såsom:

*'Han er i stand til at **køre traktor 3-4 timer om dagen,** men må så hvile sig. Har ikke en kondition som tillader en fuld arbejdsdag eller arbejdsuge. Han kan ikke selv **skifte redskaberne på traktoren** og en hjemmeboende søn på 16 år hjælper til med dette.'* ***(Bilag …)***

*'F.eks. **slår han som udgangspunkt alt sit græs med en håndskubber**, selvom det kan tage op til 5 timer, og selvom han har en havetraktor til rådighed.'* ***(bilag …)***

*'Min vurdering er, at det i høj grad er [klagers] fysisk krævende arbejdsdag som gør, at han er i så **god fysisk form,** som han er. [Klager] har desuden fået en jagthund, som han træner med dagligt'* ***(bilag …)***

[Klager] er altså i stand til at varetage fysisk arbejde, hvilket dog kræver hvile efterfølgende. Af sagens oplysninger fremgår det, at det er de fysiske opgaver ved landmandsarbejdet samt udendørsarbejdet i blæst, støv og tåge som er specielt svært at udføre grundet [klagers] lungesygdom.

Af speciallægeerklæringen fra … **(bilag …)** fremgår det, at [klager] ikke er i stand til at passe et normalt landbrugsarbejde med fysisk krævende indsatser af manuel karakter, men at han vil kunne varetage et ikke fysisk krævende arbejde, hvor der ikke er stressede arbejdsforhold. Det er ligeledes afdelingslæge på … hospital … opfattelse, at [klager] vil kunne klare et ikke fysisk krævende arbejde, hvor der ikke er stressende arbejdsforhold.

[Klagers] arbejde som landmand stiller store krav til hans fysiske formåen. Arbejdet er primært af fysisk karakter og udføres på trods af gener fra støv og blæsevejr. Da [klager] formår at passe et arbejde som landmand med de fysiske krav, der stilles her til, må det forventes, at [klager] såfremt han var i et arbejde, der tog hensyn til hans lungesygdom også ville være i stand til at arbejde mere.

Arbejdet som landmand er ud fra oplysningerne i sagen et af de mest uhensigtsmæssige erhverv [klager] er placeret i ud fra den sygdom han har. På trods af det formår han alligevel at passe de fysisk krævende gøremål landmandsjobbet indebærer. Såfremt [klager] blev placeret i et erhverv, hvor der kun var få og let fysisk krævende opgaver og arbejdet primært foregik indendørs, er det vores opfattelse, at [klager] ud fra sagens oplysninger ville have gode muligheder for at have en tæt på normal arbejdsdag.

Da [klagers] tilstand var stationær i juni 2007, er det [klagers] generelle erhvervsevnetab vi vurderer, hvilket vil sige, at [klagers] erhvervsevne vurderes i forhold til alle erhverv på arbejdsmarkedet.

Topdanmarks lægekonsulent har ud fra speciallægeerklæringerne samt sagens øvrige helbredsoplysninger vurderet **(bilag …)**:

'(..) at [klager] har en middelsvær kronisk obstruktiv lungesygdom med symptomer i form af forpustethed ved selv relativ beskeden fysisk anstrengelse, hvilket påvises ved de objektive målinger samt den udvidede lungefunktionsundersøgelse.

Tilstanden afgiver skånehensyn i forhold til fysisk belastende funktioner i større omfang, men [klager] kan påtage sig arbejde som ikke er fysisk belastende i større omfang i form af f.eks. administrativt arbejde eller anden form for arbejde, hvor der ikke indgår fysisk arbejde.

Jeg vurderer [klagers] erhvervsevne til højst at udgøre 50 % fra den 1. juli 2007.'

Det er Topdanmarks vurdering, at [klager] med de rette skånehensyn rettet mod fysisk belastende arbejde vil kunne varetage et arbejde af eksempelvis administrativ karakter, hvor han eventuelt kunne anvende sin viden om landbrug. Andre erhverv som eksempelvis skolepedel, portvagt, telefonsælger, opsynsmand og butiksvagt burde alle være mulige for [klager] at passe på næsten normale vilkår, når man tager i betragtning de uhensigtsmæssige arbejdsopgaver han udfører som landmand.

I et arbejde af f.eks. administrativ karakter vil [klager] ikke have problemer med vejrtrækningen, som han har i sit arbejde som landmand, hvor eksempelvis blæsevejr, tåge, støv eller stress ofte forekommer.

Selv i et job som skolepedel vil antallet af fysisk krævende opgaver være begrænsede i forhold til hans nuværende, hvor [klager] kører traktor i 3-4 timer, slår græs i 5 timer eller skifter dækkene på traktoren.

Jeg kan for god ordens skyld henvise til at arbejdsevnebegrebet, der danner grundlag for udmåling af løntilskuddet for personer i fleksjob, *ikke* er det samme som det erhvervsevnebegreb, som vi anvender i vores forsikringsbetingelser. Topdanmarks vurdering af erhvervsevnetabet sker uafhængigt af andre og herunder også uafhængigt af offentlige myndigheder. Vi vurderer *erhvervsevnen,* mens kommunen vurderer *arbejdsevnen.* Ved vores vurdering af erhvervsevnen er det det medicinske erhvervsevnetab, der bliver vurderet, hvilket sker ud fra en vurdering af de lægelige oplysninger herunder f.eks. speciallægeerklæringer, oplysningerne fra egen læge og hospitalsjournaler.

Ved kommunens vurdering af *arbejdsevnen* inddrages andre faktorer som ikke indgår i Topdanmarks vurdering af erhvervsevnen. Kommunen lægger blandt andet vægt på vedkommendes sociale netværk, arbejdsrelevante ønsker, interesser og bolig og økonomi. Dermed nogle helt andre faktorer end Topdanmarks.

Kommunen inddrager som nævnt nogle andre faktorer i deres vurdering end Topdanmark gør og tager ligeledes nogle familiære hensyn, f.eks. i form af at gården fungerer som familiens bolig, hvilket ikke indgår i vurderingen af erhvervsevnen efter Topdanmarks forsikringsbetingelser.

I tilknytning til ovenstående kan vi henvise til Ankenævnets kendelse 49.809, hvor nævnet udtaler, at hverken selskabet eller klageren kan påberåbe sig flekslønsordningen som helt eller delvist afgørende for størrelsen af et eventuelt erhvervsevnetab. Der kan ligeledes henvises til Ø.L.D. af den 7. oktober 2005 **(vedlagt sagen som bilag …).** Det følger af Landsrettens resultat at forsikredes begrænsninger i arbejdsevnen, og det at forsikrede er bevilliget fleksjob med 2/3 løntilskud, ikke i sig selv skaber en formodning for, at forsikredes generelle erhvervsevne er nedsat til 1/3 eller derunder.

Vi fastholder derfor, at [klagers] generelle erhvervsevnetab ikke udgør mindst 2/3, hvilket er ensbetydende med, at [klager] ikke opfylder betingelserne for præmiefritagelse og udbetaling af invaliderente efter den 1. juli 2007.

Hvis [klagers] helbredstilstand forværres, vil vi selvfølgelig vurdere sagen igen."

Klagerens advokat har ved brev af 19/4 2011 til nævnet hertil bl.a. anført:

"Det fremgår af side 3, at man lægger vægt på, at man fra Jobcenter … har modtaget en flexjob aftale, hvoraf fremgår, at der er en ugentlig arbejdstid på 37 timer om ugen. Det er imidlertid ikke korrekt.

Jeg har tidligere fremsendt bevilling af løntilskud til flex-job af den 1. marts 2008, hvoraf fremgår, at der er en ugentlig arbejdstid på 12-15 timer og tilskuddet udgør 2/3. Derudover er anført under særlige vilkår, at min klient ikke må have fysisk krævende arbejde, ikke elementer af stressende karakter og mulighed for at lægge sig når som helst.

Topdanmark har endvidere gjort gældende, at den økonomiske bedømmelse, som helt klart fremgår af forsikringsbetingelserne, bilag …, ikke har betydning i denne sag, idet forsikringsbetingelserne er før 2004. Først nu har jeg fået forklaret, hvorfor Topdanmark er af den opfattelse.

> Gengivelsen af højesteretsdommen U-2004.374 h er imidlertid helt forkert efter min opfattelse. Det er korrekt, at selskaberne ikke må medregne det offentlige tilskud til flexjob-lønnen, når det skal beregnes, hvad den forsikrede tjener. Det er imidlertid ikke ensbetydende med, at der er tale om en ren medicinsk vurdering. Det flexjob-dommen slog fast var endvidere, at man skulle foretage en beregning af, hvad forsikringstageren kunne tjene ved egen arbejdskapacitet. Såfremt denne beregning skal foretages i denne sag, vil indtjeningen være lig nul.
> …
> På side 7 i sit indlæg har Topdanmark anført, at der 'stadig er en masse gøremål han kan passe, såsom:'
>
> Så er der fremhævet bl.a. forhold, som min klient netop ikke stadig kan passe. Det fremgår bl.a., at han **ikke selv kan skifte redskaberne på traktoren.** Det er dybt useriøst.
>
> Jeg fastholder derfor, at min klient også i perioden efter den 1. juli 2007 opfylder betingelserne for præmiefritagelse og udbetaling af forsikringsydelser."

Af speciallægeerklæring af 12/6 2007 udarbejdet af en lungemedicinsk speciallæge fremgår bl.a.:

> "**KONLUSION** 43-årig landmand tidligere rask. Har røget 25 pakkeår. Der er ingen tegn på astma eller allergi. Der er konstateret en svær obstruktiv ventilationsnedsættelse og HR CT-skanning har vist diffus emfysematøse forandringer.
> Har således en obstruktiv lungesygdom, formentlig induceret af en påvirkning fra kombination af tobaksrygning og støvekspositioner i landbruget.
> Der er ikke tegn på allergisk alveolitis eller sarkoidse.
> Der er nedsat fysisk arbejdsformåen pga den nedsatte lungefunktion og han er til en vis grad kompenseret af en god fysisk kondition
> Han er dog ikke i stand til at passe et normalt landbrugsarbejde med fysisk krævende indsatser af manuel karakter.
> Det vil selvfølgelig være vigtigt, at han holder sig fysisk i så god kondition som muligt, for ikke yderligere at tage funktionsniveau. Han kan klare et ikke fysisk krævende arbejde, hvor der ikke er stressede arbejdsforhold.
> Er anbefalet at anvende daglig inhalation af Spiriva og anvende Ventoline inhalationer ved behov."

Klageren blev pr. 1/3 2008 visiteret til fleksjob i egen virksomhed med en ugentlig arbejdstid på 12-15 timer ugentligt. Som skånevilkår er angivet: "Ikke fysisk krævende arbejde, ikke elementer af stressende karakter og mulighed for at lægge sig når som helst".

Af kommunens fleksjobindstilling af 27/2 2008 fremgår bl.a.:

> "Det drejer sig om en 45 årig selvstændig landmand [klager] der har været sygemeldt siden den 01.01.2006 på grund af **obstruktiv nedsat lungefunktion (KOL).** Det har samtidig med, at [klager] var i virksomhedspraktik i egen virksomhed undersøgt om det var muligt, at yde personlig assistance som kunne afhjælpe i forhold til generhvervelse af fuld arbejdsevne. Virksomhedskonsulent afviste, at [klager] var berettiget til personlig assistance.

[Klager] har gode kompetencer indenfor både de faglige og personlige kompetencer. Disse kompetencer er udnyttet i forhold til virksomhedspraktik i egen virksomhed, hvor det har været muligt at udnytte [klagers] ressourcer. Jeg vurderer, at det optimale for [klager] er, at han fastholdes på arbejdsmarkedet i sin egen virksomhed, frem for f.eks. at blive afprøvet i anden virksomhed. I egen virksomhed har han bedste muligheder for at kompensere for sine fysiske begrænsninger.

En redegørelse for den pågældendes ressourcer samt muligheden for at anvende og udvikle dem, som udarbejdes i samarbejde med den pågældende og indeholder dennes egen opfattelse af forholdene.
[Klager] har mange gode ressourcer som han kan anvende på arbejdsmarkedet. [Klager] er uddannet landmand han har lige siden sin uddannelse i 1986 arbejdet som landmand siden 1989 har han drevet selvstændigt landbrug med kvægdrift frem til 2006 hvor han sælger sine kvæg og omlægger sin drift til ren planteavl. Desuden har han, hvor det er muligt omlagt arbejdsgange samt indført hjælpemidler så han kan overkomme sit daglige arbejde.
Grundet de helbredsmæssige forhold ser [klager] sig dog nødsaget til at tænke på fremtidig tilknytning til arbejdsmarkedet, må være med skånehensyn. [Klager] har allerede lavet mange ændringer i sin hverdag, således han bedre kan overkomme sit arbejde. Min vurdering er, at hans nuværende arbejdsområde (eget landbrug) er optimalt i forhold til hans diagnose og den arbejdsevne han er i besiddelse af.
Så længe han har arbejde i egen virksomhed, har han mulighed for 100 % at tilrettelægge sin hverdag efter sine egne behov.

En redegørelse for, hvorfor den pågældendes arbejdsevne anses for varigt begrænset samt hvorfor arbejdsevnen ikke kan fastholdes i beskæftigelse på normale vilkår.
Der er tale om et sagsforløb der starter helt tilbage i 2005 hvor [klager] får konstateret sin lungelidelse (KOL). [Klager] har på nuværende tidspunkt en luftkapacitet på ca. 35%. Han har i 2006 været ilt-bruger, men pt. er det ikke nødvendigt for ham at bruge ilt. Han er på medicin som ikke har den stor effekt.
I august måned 2007 var [klager] i virksomhedspraktik i egen virksomhed, hvor alle skånehensyn bliver taget. Til trods for, at alle skånehensyn bliver tilgodeset kan [klager] ikke bevise rådighed til fuld beskæftigelse på normale vilkår.
Det vurderes, at det er formålsløst at afprøve [klager] i anden virksomhedspraktik, idet det ikke vil være muligt skabe bedre vilkår end dem som findes i [klagers] egen virksomhed, hvor han har mulighed for 100 % at tilrettelægge sin hverdag efter sine helbredsmæssige behov.
Med baggrund i ovennævnte samt ressourceprofilen vurderer jeg, at det ikke er sandsynligt, at bringe [klager] til beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked på ordinære vilkår grundet hans varige helbredsmæssige begrænsninger i arbejdsevnen. Behandlingsmulighederne vurderes udtømte og stationære. [Klagers] arbejdsevne vurderes derfor, at skulle udnyttes ved tilknytning til arbejdsmarkedet på særlige vilkår. Skånehensynene vil fremover være nedsat fysisk arbejde, korte gangdistancer, ikke stressende arbejde og mulighed for hvile på et hvilket som helst tidspunkt."

I udtalelse fra klagerens praktiserende læge af 16/4 2008 hedder det bl.a.:

"Som pt.s læge skal jeg komme med supplerende udtalelser til … undersøgelse af 5.7.
I perioden siden da er pt. på ingen måde blevet bedre og har nærmest fået en forværring af tilstanden.. Det væsentlige i forhold til erklæringen fra … er imidlertid, at pt. i den forløbne periode har prøvet sig selv af i forskellige funktioner. Der skal kun ganske lidt stress eller usikkerhed til, før hans funktionsevne daler.

Endvidere har han forsøgt ganske lette arbejdsopgaver, f. eks. har han et par timer prøvet at køre mad ud for et catering firma, måtte opgive, da han skulle bære en madbakke på halvandet kg ned ad 9 trappetrin. Immobilisationen af overextremiteter samtidig med den lette anstrengelse ved gang var tilstrækkeligt. Brugte 20 min, på at levere en pakke på første sal.
Har endvidere tænkt på taxakørsel, men presset med at nå tider gør det umuligt for ham at gennemføre. Udover den egentlige åndenød bliver han udtrættet på ganske kort tid, således ved almindelig bilkørsel på mindre end en time.
En funktion i et 'ikke fysisk krævende arbejde , hvor der ikke er stressende arbejdsforhold'. Vil kræve en boglig uddannelse. Pt. er imidlertid ordblind og vil ikke kunne gennemføre en sådan. Således må jeg konkludere, at pt. s erhvervsevne i ethvert erhverv er nedsat til under en 1/3.
Således mener jeg, at beslutningen om præmiefritagelse og invaliderenteudbetaling bør revurderes."

Af speciallægeerklæring af 25/2 2009 udfærdiget af den samme speciallæge som udfærdigede erklæringen af 12/6 2007 fremgår bl.a.:

"**Aktuelle funktionsniveau**
Kan ikke følge med jævnaldrene i almindeligt tempo og må bevæge sig i eget tempo. Der er åndenød ved trappegang til 1. sal, hvorefter han må holde pause. Der er samtidig med åndenøden ingen hoste eller pibende vejrtrækning. Der er ingen angst eller utryghed, når han har åndenød, og der er ingen svimmelhed eller panik. Åndenøden og vejrtrækningsbesværet forværres også, hvis han opholder sig i en luft med stærke lugte fra os, parfume, køer, gylle eller røg, og også hvis det er blæsevejr ind i ansigtet. Der er ikke tegn på høfeber, og han reagerer ikke overfor vækster eller dyr. Tåler og spiser al mad. Der er ikke daglig hoste eller ekspektoration, og han har ikke tilbøjelighed til infektioner med febrilia eller purulent ekspektorat.

Arbejder på gården, som er med agerbrug, 80 tønder land, som familien selv dyrker. Han får hjælp af en 17-årig søn og hustru og har desuden maskinstation til at høste. Han arbejder med traktor, med at pløje, så og sprøjte markerne. Han klarer ikke fysisk aktivitet med at grave, reparere m.v. Han kan køre i traktor 1-2 timer og må så hvile sig et par timer, dette sker flere gange dagligt.
Søvnen er god, han er udhvilet, når han vågner, og han sover fra kl. 22 - 08.
Er ikke generet af smerter i brystkassen eller led. Der er ingen hudsymptomer.
…
Konklusion
45-årig mand med kronisk obstruktiv lungesygdom på baggrund af emfysem. Er begrænset i fysisk aktivitet pga. åndenød, og der er let desaturation under anstrengelsen. Det drejer sig om en svær luftvejsobstruktion og en kronisk progredierende lidelse. Der er ingen mulighed for at forbedre lungefunktionsniveauet, og han er allerede så fysisk aktiv, som det er muligt, således at rehabiliteringstiltag ikke er egentlig relevante."

I opgørelse af 12/2 2010 fra klagerens revisor fremgår det bl.a., at driftsresultatet og dækningsbidraget i klagerens landbrugsvirksomhed har været faldende i perioden fra 2005 til 2009.

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**B Hvilke skader er dækket**

1. Forsikringen giver ret til præmiefritagelse og/eller forsikringsydelsen ved erhvervsevnetab, hvis forsikredes erhvervsevne som følge af sygdom eller ulykkestilfælde bliver nedsat med 2/3 eller mere, jfr. punkterne D og E.
2. Fastsættelsen af graden af erhvervsudygtighed sker på grundlag af en lægelig vurdering og oplysninger om, hvad forsikrede er i stand til at tjene, når erhvervsudygtigheden tages i betragtning. Bedømmelse af indtægtsmulighederne sker under hensyntagen til forsikredes nuværende helbredstilstand, uddannelse og de funktioner, der indgik i forsikredes tidligere virksomhed, idet arbejdsmulighederne skal bedømmes både inden for forsikredes eget fag, tidligere arbejdsområde og inden for beslægtede eller egnede erhverv. Bedømmelsen er med andre ord ikke begrænset til forsikredes hidtidige beskæftigelse.
   Herefter sker fastsættelsen af graden af erhvervsudygtighed ved en sammenligning af indtægtsmulighederne med en normal arbejdsindtægt for en person på samme alder med lignende uddannelse i samme egn."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen, herunder de lægelige og kommunale akter, finder nævnet, at der ikke er grundlag for at kritisere, at selskabet pr. 1/7 2007 er overgået til vurdering af den generelle erhvervsevne.

Det er nævnets opfattelse, at klagerens generelle erhvervsevne må anses for nedsat. Nævnet finder imidlertid ikke på det foreliggende grundlag at kunne fastslå, at den generelle erhvervsevne er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne. Nævnet kan derfor ikke kritisere, at selskabet har afvist at yde præmiefritagelse og udbetale forsikringsydelse ved tab af erhvervsevnen efter den 1/7 2007.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Poul Sørensen